

Miljö- och byggnämnden**Remiss från miljödepartementet om en klimatanpassad miljöbalk****Förslag till beslut**

Miljö- och byggnämnden lämnar följande allmänna synpunkter på betänkande av klimaträttsutredning SOU 2021:21:

Det är mycket bra att ändringar föreslås i miljöbalken som kan leda till att miljöfarliga verksamheter utför mer omfattande åtgärder för att minska klimatpåverkan. Det finns dock en fara i att ta fram en avvägningsregel för att väga klimatnytta mot påverkan på människors hälsa och miljön. En allmän klimatnytta bör inte kunna stå över en viktig lokal miljöfråga.

Sammanfattning

Gotlands kommun/Region Gotland har getts möjlighet att lämna synpunkter på regeringens betänkande om en klimatanpassad miljöbalk.

I utredningen läggs förslag som innebär att alla som tillämpar miljöbalken ska arbeta för att minimera klimatförändringarna och ges möjlighet att föregripa lagstiftarens obligatoriska krav. Verksamheter som bidrar till klimatomställningen ska gynnas i tillståndsprövningen.

Ärendebeskrivning

Gotlands kommun/Region Gotland har getts möjlighet att (senast den 21 oktober) lämna synpunkter på regeringens betänkande SOU 2021:21 – En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden.

I utredningen läggs förslag som innebär att alla som tillämpar miljöbalken ska arbeta för att minimera klimatförändringarna och ges möjlighet att föregripa lagstiftarens obligatoriska krav. Verksamheter som bidrar till klimatomställningen ska gynnas i tillståndsprövningen.

Förslag i detta delbetänkande riktar sig främst mot prövningen och omfattar bl. a. följande:

- Förtydligande i miljöbalkens portalparagraf att klimatpåverkan ska minimeras.
- Principen om bästa möjliga teknik ska gälla även för växthusgaser.
- Tillägg att hushållningsprincipen även ska gälla material. Utöver det ska återvunna eller förnybara råvaror och material användas i första hand om det leder till minskad miljö- och klimatpåverkan.
- Ökade krav på hushållning med energi och att förnyelsebara energikällor ska tillämpas i första hand.

- Möjlighet att tillämpa stoppregeln på utsläpp av växthusgaser (avser tillåtlighet av verksamheter med så stora utsläpp att klimatmålen inte nås.
- Ändring i industriutsläppsdirektivet samt 24 kap 20 § miljöbalken så att det blir möjligt att ställa villkor om användning av fossilt bränsle.
- Krav på att utsläppsminskningsåtgärder av växthusgaser ska redovisas i tillståndsprövningen.
- Omprövning ska kunna undvikas genom ändringstillstånd.

För att förslag i delbetänkande ska få en större effekt anges även bl. a. följande:

- För att få en större effekt av förslag i delbetänkandet krävs en ökad möjlighet till omprövning och tidsbegränsning av tillstånd. Det bör därför tillsättas en särskild utredning som gör en bred översyn och lämnar förslag till förändringar.
- Avvägning mot klimatnyttan bör föras in i miljöbalken. Utredningen bör få i uppdrag att se över möjlighet att väga klimatnytta mot negativ påverkan på människors hälsa och miljön i miljöbalken genom en särskild avvägningsregel.
- Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att ta fram nödvändiga vägledningar samt informations- och utbildningsinsatser för alla som tillämpar miljöbalken.

Bedömning

Det är mycket bra att ändringar föreslås i miljöbalken som kan leda till att miljöfarliga verksamheter utför mer omfattande åtgärder för att minska klimatpåverkan. En ökad effekt bör kunna nås genom att ge ökad möjlighet till omprövning och tidsbegränsning av tillstånd såsom beskrivits.

Det finns en fara i att ta fram en avvägningsregel för att väga klimatnytta mot påverkan på människors hälsa och miljön. En allmän klimatnytta bör inte kunna stå över en viktig lokal miljöfråga. På Gotland är t ex skydd av grundvatten en livsviktig miljö- och hälsoskyddsfråga och som inte bör ställas mot klimatpåverkan.

Det är viktigt att vägledning, information och utbildning sker om förändrad lagstiftning, såsom utredningen föreslår, så att en enhetlig tillämpning kan ske.

Beslutsunderlag

Handling	Datum
Tjänsteskrivelse	2021-09-20
Remiss Miljödepartementet	2021-06-21
En klimatanpassad miljöbalk för samtiden och framtiden, Betänkande av klimaträttsutredning, SOU 2021:21	2021

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Claudia Castillo

Johan Åberg

Miljöskyddsinspektör

Förvaltningschef

Skickas till

Regionstyrelsen